

Parlamentul
Republicii Moldova

164-07 nr. 551
25 octombrie 2023

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea Codului Penal al Republicii Moldova nr.985/2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.41-44, art.120) (nr.339 din 29.09.2023)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege menționat, conform prevederilor art. 54 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 797/1996 și ale Legii nr. 100/2017 privind actele normative și expune următoarele.

I. Evaluarea generală a proiectului de lege:

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către deputatul în Parlament Diana CARAMAN, fapt ce corespunde art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Prin natura reglementărilor promovate, proiectul de lege face parte din categoria legilor organice, astfel, domeniul dat ține de competența Parlamentului și este în concordanță cu prevederile art. 66 și art. 72 din Constituția Republicii Moldova.

3. Potrivit notei informative, scopul proiectului de lege este de a modifica Codul penal al Republicii Moldova cu prevederi ce vor stabili pedeapsă pentru accidentele rutiere care cauzează o vătămare medie sau gravă a integrității corporale sau a sănătății, sau a decesului survenit în condițiile depășirii vitezei și/sau conducerii în stare de ebrietate ca infracțiuni intenționate.

4. Atenționăm că, nota informativă la proiectul de lege nu corespunde exigențelor art. 34 alin.(1) și art. 35 alin.(1) din Legea nr.100/2017, care prevăd că pentru evaluarea proiectului de act normativ se efectuează expertizele anticorupție și juridică.

5. Conform art. 47 alin.(6) din Regulamentul Parlamentului la proiectul de act legislativ se anexează rezultatele expertizelor și cercetărilor efectuate în cadrul elaborării, precum și rezultatele consultării publice a proiectului.

În corespundere cu art.21 alin.(1) lit .e) și art. 32 alin. (1) și (3) din Legea

nr. 100/2017, proiectul actului normativ, însoțit de nota informativă, urmează a fi transmis spre avizare autorităților publice responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect, instituțiilor interesate, precum și reprezentanților societății civile, care întocmesc și prezintă autorului proiectului avizele la proiect. În acest sens, reieșind din obiectul de reglementare al proiectului, considerăm oportună avizarea acestuia de către Ministerul Afacerilor Interne și Ministerul Justiției.

6. Totodată, cu titlu de informare, menționăm că, în Parlament se examinează proiectul de lege nr.115 din 16.04.2021; nr.107 din 14.04.2021; nr.20 din 08.02.2023; nr.175 din 07.06.2023, nr.216 din 30.06.2023 și nr. 366 din 13.10.2023 prin care se propune modificarea Codului penal al RM. Este de menționat că, proiectul nr.366/2023 prevede înăsprirea sancțiunilor pentru săvârșirea faptelor ce se referă la încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport în stare de ebrietate.

Astfel, în scopul evitării suprapunerilor reglementărilor și a eventualelor conflicte de norme, potrivit prevederilor art.56 alin.(5) din Regulamentul Parlamentului, este stabilit că, dacă sânt înregistrate mai multe proiecte de acte legislative ce vizează modificarea și/sau completarea mai multor articole din același act legislativ, la propunerea comisiei sesizate în fond, acestea pot fi comasate, pentru examinare în lectura a doua, într-un singur proiect.

II. Aspecte de ordin conceptual:

1. Atenționăm că, art.264 alineatele (2) și (3) și art.264¹ din Codul penal al RM deja încriminează încălcarea regulilor de securitate a circulației a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijloace de transport în stare de ebrietate și/sau produsă de alte substanțe stupefiante sau alte substanțe cu efecte similare.

2. Este de menționat că, în nota informativă autorul proiectului de lege nu a arătat o analiză a situației create la acest capitol, și care ar fi ponderea cazurilor de conducere a mijloacelor de transport în stare de ebrietate din numărul total infracțiuni depistate în traficul rutier, și care ar fi nivelul infracționalității din domeniul rutier. Totodată, nu este efectuată o analiză a accidentelor rutiere care ar arăta principalele cauze provocate și comise de către conducătorii de vehicule în stare de ebrietate.

De asemenea, proiectul nu face o analiză a infracțiunilor făptuite de către conducătorii mijloacelor de transport comise în stare de ebrietate, ținând-se cont de principiul proporționalității între acțiunea săvârșită și sancțiunea

aplicată, în raport cu pericolul social pe care îl reprezintă faptele din acest domeniu.

3. În ceea ce privește sancțiunea ce se referă la *„confiscarea mijlocului de transport cu care a fost comisă infracțiunea”*, atenționăm că nu este clar ce se va întâmpla cu bunul (în cazul dat, mijlocul de transport utilizat la săvârșirea infracțiunii), în care acesta aparține unui terț de bună-credință. Este de menționat că, legea are caracter imperativ, dar nu soluționează mai multe cazuri ce pot aduce atingere dreptului de proprietate. În acest sens, considerăm necesar, ca norma respectivă să fie analizată suplimentar prin prisma art.1 din Protocolul nr.1 (*protecția proprietății*) la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, încheiată la Paris la 20 martie 1952, și a art.46 din Constituția Republicii Moldova (*dreptul la proprietate privată și protecția acesteia*), întrucât ridică probleme privind respectarea principiului proporționalității, o exigență imperativă necesar a fi respectată în cazurile de restrângere a executorului unor drepturi sau libertăți fundamentale ale omului, prevăzută de art.54 alin.(2) din Constituție. Potrivit prevederilor art.1 din Protocolul nr.1 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale este statuat că: *„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauza de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional. Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții sau a amenzilor.”* Prin urmare, ingerința în dreptul de proprietate trebuie nu doar să urmărească un „scop legitim” conform „interesului general”, ci și să păstreze un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit prin orice măsură aplicată de stat, inclusiv măsurile destinate să reglementeze folosința bunurilor unui individ. Tocmai acest lucru este exprimat de noțiunea de „just echilibru” ce trebuie păstrat între cerințele interesului general al comunității și imperativele de apărare a drepturilor fundamentale ale omului.

III. Privitor la conținutul proiectului de lege și respectarea normelor de tehnică-legislativă comunicam următoarele :

1. Cu referire la denumirea proiectului de lege, potrivit normelor tehnicii legislative și a practicii de elaborare a proiectelor de acte normative, textul ce prevede sursa de publicare (republicat în Monitorul Oficial al

Republicii Moldova, 2009, nr.41-44, art.120), urmează a fi exclus.

2. La Art.I din proiect, cu referire la sursa publicării în scop de rigoare redacțională, urmează ca textul „nr.41-44, art.120” să se substituie cutextul „nr.72-74, art.195”.

3. La art.264⁴ din proiect:

- **la alineatele (1) și (2),** cu referire la cuvintele „narcotice sau alte substanțe”, urmează a se substitui cu cuvintele „droguri și de alte substanțe psihotrope”, astfel fiind în conformitate cu prevederile din Codul penal al RM, Legea nr.131/2007 privind siguranța traficului rutier și Legea nr.713/2001 privind controlul și prevenirea consumului abuziv de alcool, consumului ilicit de droguri și de alte substanțe psihotrope. Amintim că, potrivit art.54 alin.(1) lit. a) din Legea nr.100/2017 la elaborarea unui act normativ, legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă încât acesta să corespundă exigențelor clarității pentru a exclude orice echivoc;

- **la alineatele (1), (2) și (3)** - cu referire la sancțiunea ce prevede „~~anularea dreptului de a conduce mijloace de transport~~ **pe viață**”, atenționăm că aceasta urmează a se revedea prin prisma art.65¹ alin.(3) din Codul penal, potrivit căreia, anularea dreptului de a conduce mijloace de transport poate fi aplicată de instanța de judecată, cu redobândirea ulterioară a permisului de conducere, în modul stabilit de lege;

- **la alin.(3),** urmează a fi indicat expres aliniatul la care se referă acțiunea.

Întru respectarea art.54 din Legea nr.100/2017 proiectul de lege se va supune unei prelucrări redacționale și ortografice și se va revizui textul acestuia întru ajustarea la exigentele normelor tehnicii legislative.

În concluzie, relevăm că proiectul de lege necesită a fi revizuit prin prisma obiecțiilor invocate, autorul urmând să-și reevalueze oportunitatea proiectului de lege

**Șef Direcție generală
Ion CREANGĂ**

Ex. T. Rotaru
Tel: 820-583